

Kryteria oceny operacji, z wyłączeniem projektów grantowych oraz operacji własnych.

Lp.	Kryterium lokalne	Opis/definicja kryterium	Punkty –za co?	Źródła weryfikacji
1.	<p align="center">ZINTEGROWANIE PODMIOTÓW LUB ZASOBÓW</p>	<p>Operacja zapewnia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zintegrowanie podmiotów, tj. zakłada współpracę podmiotów z różnych sektorów (społecznego, publicznego i gospodarczego*) wykonujących cząstkowe zadania składające się na projekt lub • zintegrowanie zasobów, tj. zakłada jednoczesne wykorzystanie różnych zasobów lokalnych. Zasoby lokalne rozumiane są jako wszelkie elementy materialne i niematerialne, które mogą być wykorzystane do rozwoju danego obszaru. Mogą mieć charakter kulturowy/historyczny; przyrodniczy a także społeczny np. tradycja, obrzędy, postaci czy wydarzenia historyczne, zespoły regionalne, walory krajobrazu, cenne przyrodniczo obszary, ludzie, organizacje pozarządowe, miejsca rekreacji, szkoły, 	<p>2 – projekt zakłada współpracę podmiotów z trzech różnych sektorów (społecznego, publicznego i gospodarczego) lub wykorzystanie trzech różnych zasobów</p> <p>1 – projekt zakłada współpracę podmiotów z dwóch różnych sektorów (np. publicznego i społecznego) lub wykorzystanie dwóch różnych zasobów</p> <p>0 – projekt nie zapewnia zintegrowania podmiotów ani zasobów</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Formularz wniosku • Fiszka projektowa(wnioskodawca winien precyzyjnie wskazać jakie zasoby wykorzysta w ramach projektu) • List intencyjny lub Umowa partnerska ze wskazaniem nazwy partnerów, przyporządkowaniem ich do sektorów (społecznego, gospodarczego i publicznego) oraz wskazaniem zadań realizowanych przez poszczególnych partnerów w ramach projektu • Wskazane zasoby lokalne zostaną dodatkowo zweryfikowane w oparciu o Internet.

		przedszkola, ośrodki kultury itp).		
2.	POZYTYWNY WPLYW NA SYTUACJĘ GRUPY DEFAWORYZOWANEJ OKREŚLONEJ W LSR W KONTEKŚCIE DOSTĘPU DO RYNKU PRACY	Preferowane są operacje, które bezpośrednio poprzez produkty wpływają pozytywnie na sytuację grupy defaworyzowanej określonej w LSR w kontekście dostępu do rynku pracy (np. poprzez podwyższenie kwalifikacji zawodowych)	<p>2 – projekt bezpośrednio pozytywnie wpływa na sytuację grupy defaworyzowanej określonej w LSR w kontekście dostępu do rynku pracy</p> <p>0 – projekt nie wpływa pozytywnie na sytuację grupy defaworyzowanej określonej w LSR w kontekście dostępu do rynku pracy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Formularz wniosku • Fiszka projektowa
3.	TWORZENIE NOWYCH MIEJSC PRACY	Preferowane są projekty przyczyniające się do tworzenia nowych miejsc pracy (**)	<p>2 – w ramach projektu powstaną co najmniej trzy miejsca pracy w przeliczeniu na pełne etaty średniorocznie</p> <p>1 – w ramach projektu powstaną dwa miejsca pracy w przeliczeniu na pełne etaty średniorocznie</p> <p>0 – w ramach projektu powstanie jedno bądź zero miejsc pracy w przeliczeniu na pełen etat średniorocznie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Formularz wniosku • Fiszka projektowa
4.	INNOWACYJNOŚĆ	Preferowane są projekty innowacyjne - na obszarze objętym LSR brak jest inicjatyw o podobnych cechach (tj. projekt zakłada wykorzystanie nowych	3 - projekt zakłada wykorzystanie co najmniej trzech nowych metod/instrumentów/rozwiązań, które przyczyniają się do pozytywnych zmian	<ul style="list-style-type: none"> • Formularz wniosku • Fiszka projektowa (Wnioskodawca winien precyzyjnie wskazać jakie metody/instrumenty/rozwiązania

		<p>metod/instrumentów/rozwiązań, które przyczyniają się do pozytywnych zmian na obszarze objętym strategią lub projekt wprowadza wartość dodaną w stosunku do obecnej praktyki – lepsze sposoby realizacji potrzeb społecznych). Pojęcie „nowe” odnosi się do całego obszaru objętego LSR, tzn. jeżeli przynajmniej w jednej miejscowości, dana metoda/instrument/rozwiązanie zostało już w przeszłości zastosowane, nawet jeżeli projekt realizowany będzie na terenie innej miejscowości, danej metody/instrumentu/rozwiązania nie można uznać za nowego.</p>	<p>na obszarze objętym strategią lub projekt wprowadza co najmniej trzy wartości dodane w stosunku do obecnej praktyki – lepsze sposoby realizacji potrzeb społecznych.</p> <p>2 – projekt zakłada wykorzystanie dwóch nowych metod/instrumentów/rozwiązań, które przyczyniają się do pozytywnych zmian na obszarze objętym strategią lub projekt wprowadza dwie wartości dodane w stosunku do obecnej praktyki – lepsze sposoby realizacji potrzeb społecznych</p> <p>1- projekt zakłada wykorzystanie jednej nowej metody/instrumentu/rozwiązania, która przyczynia się do pozytywnych zmian na obszarze objętym strategią lub projekt wprowadza jedną wartość dodaną w stosunku do obecnej praktyki – lepszy sposób realizacji potrzeb społecznych</p> <p>0 – projekt nie jest innowacyjny</p>	<p>wykorzysta realizując projekt, uzasadnić, że te metody/instrumenty/rozwiązania nie były dotychczas wykorzystywane na obszarze LGD oraz wskazać pozytywne zmiany, które zostaną wywołane za ich pośrednictwem. W przypadku wartości dodanej Wnioskodawca winien wskazać, w jaki sposób lepiej zrealizuje potrzeby społeczne). Kryterium <i>Innowacyjność</i> zostanie dodatkowo zweryfikowane przy użyciu Internetu.</p>
5.	WYSOKOŚĆ WKŁADU WŁASNEGO	<p>Preferowane są projekty zakładające większy udział środków własnych niż minimalna wysokość wkładu własnego wynikająca z przepisów dotyczących PROW 2014-2020</p>	<p>3 – projekt zakłada wyższy udział środków własnych, tj. intensywność dofinansowania jest niższa co najmniej o 1% od maksymalnego poziomu dofinansowania przewidzianego w przepisach</p> <p>0 – projekt nie zakłada większego udziału środków własnych niż minimalna wysokość wkładu własnego wynikającego z przepisów dotyczących PROW 2014-2020 lub udział środków własnych wskazuje, że intensywność dofinansowania jest niższa o mniej niż 1% od maksymalnego poziomu dofinansowania przewidzianego w przepisach</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Formularz wniosku • Fiszka projektowa
6.	WIELKOŚĆ	<p>W przypadku operacji w zakresie</p>	<p>1 – projekt realizowany jest w miejscowości</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Formularz wniosku

	MIEJSCOWOŚCI	infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej i kulturalnej preferowane będą projekty realizowane w miejscowościach zamieszkałych przez mniej niż 5 tys. mieszkańców (liczba mieszkańców liczona wg stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedzającego rok złożenia wniosku o przyznanie pomocy)	zamieszkałej przez mniej niż 5 tys. mieszkańców 0 – projekt realizowany jest w miejscowości zamieszkałej przez co najmniej 5 tys. mieszkańców	<ul style="list-style-type: none"> • Fiszka projektowa • GUS, Bank Danych Lokalnych
7.	POZYTYWNY WPLYW NA ŚRODOWISKO I ŁAGODOZENIE ZMIAN KLIMATU	Preferowane są projekty w ramach których wnioskodawca przewidział rozwiązania sprzyjające ochronie środowiska i/lub łagodzące zmiany klimatu (dotyczy tylko kosztów inwestycyjnych np. instalacja paneli słonecznych, mających odzwierciedlenie w budżecie projektu).	1 – w ramach projektu wnioskodawca przewidział rozwiązania sprzyjające ochronie środowiska i/lub łagodzące zmiany klimatu 0 – w ramach projektu wnioskodawca nie przewidział rozwiązań sprzyjających ochronie środowiska i/lub łagodzących zmiany klimatu	<ul style="list-style-type: none"> • Formularz wniosku • Fiszka projektowa
8.	REALIZACJA POTRZEB LOKALNEJ SPOŁECZNOŚCI PRZY JEDNOCZESNYM WYKORZYSTANIU LOKALNYCH POTENCJAŁÓW	Preferowane są projekty realizujące potrzeby lokalnej społeczności (określone w LSR w Matrycy logicznej, w kolumnie „Zidentyfikowane problemy/wyzwania społeczno-ekonomiczne”), przy jednoczesnym wykorzystaniu lokalnych potencjałów (mocne strony określone w LSR)	2 – projekt realizuje co najmniej trzy potrzeby lokalnej społeczności zdiagnozowane w Matrycy logicznej w LSR, przy jednoczesnym wykorzystaniu co najmniej trzech lokalnych potencjałów (mocnych stron określonych w LSR) 1 – projekt realizuje dwie potrzeby lokalnej społeczności zdiagnozowane w Matrycy logicznej w LSR, przy jednoczesnym wykorzystaniu dwóch lokalnych potencjałów (mocnych stron określonych w LSR) 0 – projekt realizuje jedną potrzebę lokalnej społeczności zdiagnozowaną w Matrycy logicznej w LSR, przy jednoczesnym wykorzystaniu jednego lokalnego potencjału (mocnej strony określonej w LSR)	<ul style="list-style-type: none"> • Formularz wniosku • Fiszka projektowa <p>Punkty zostaną przyznane, jeżeli wnioskodawca w formularzu wniosku i/lub fiszce projektowej wprost wskaże potrzeby lokalnej społeczności oraz lokalne potencjały, poprzez odwołanie się do konkretnego zapisu w LSR (<u>należy przywołać</u> zapis z Matrycy logicznej – w przypadku potrzeb oraz z Analizy SWOT – w przypadku potencjałów (mocne strony).</p>

Szczegółowy opis podejścia do oceny:

UWAGA OGÓLNA: By uzyskać punkty w ramach danego kryterium wnioskodawca w formularzu wniosku i/lub fiszce projektowej winien bezpośrednio wskazać na te elementy, które umożliwiają przyznanie stosownej punktacji (np. jeżeli wnioskodawca uważa, że w ramach projektu użyje

nowych metod, które przyczyniają się do pozytywnych zmian na obszarze objętym strategią, winien wymienić te metody, uzasadnić ich nowy charakter oraz wskazać pozytywne zmiany wywołane za ich pośrednictwem). Członek Rady będzie oceniał wniosek na podstawie konkretnych zapisów, a nie domysłów.

*) **Sektor publiczny** - gminy i powiaty oraz uczelnie publiczne, jednostki badawczo – rozwojowe, samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej, państwowe lub samorządowe instytucje kultury oraz państwowe lub samorządowe osoby prawne utworzone na podstawie odrębnych przepisów w celu wykonywania zadań publicznych, z wyłączeniem przedsiębiorców. **Sektor społeczny** - organizacje pozarządowe, w tym fundacje i stowarzyszenia oraz podmioty prowadzące Centra Integracji Społecznej, Kluby Integracji Społecznej, Warsztaty Terapii Zawodowej, Zakłady Aktywizacji Zawodowej, kościoły i związki wyznaniowe, jeżeli ich cele statutowe obejmują prowadzenie działalności pożytku publicznego, także związki zawodowe i organizacje pracodawców, organizacje społeczno-zawodowe rolników oraz inne dobrowolne zrzeszenia i ruchy obywatelskie (Koła Gospodyń Wiejskich, rady sołeckie, rady parafialne itp.). **Sektor gospodarczy** - podmioty prowadzące działalność gospodarczą, w tym przedsiębiorstwa społeczne, rolnicy i rybacy.

***) Miejsce pracy w przeliczeniu na pełen etat średniorocznie. Nie będą punktowane etaty częściowe (np. gdy wnioskodawca zadeklaruje utworzenie 2,5 etatu otrzyma punkt za pełne etaty).

MINIMUM PUNKTOWE: 3 PKT

UZASADNIENIE POWIĄZANIA KRYTERIÓW WYBORU OPERACJI Z DIAGNOZĄ OBSZARU LGD ORAZ ZE WSKAŹNIKAMI PRODUKTU I REZULTATU

NAZWA KRYTERIUM	ODNIESIENIE DO DIAGNOZY	ZWIĄZEK KRYTERIUM Z CELAMI oraz POWIĄZANIE ZE WSKAŹNIKAMI PRODUKTU I REZULTATU
ZINTEGROWANIE PODMIOTÓW LUB ZASOBÓW	Wielokrotnie w diagnozie wskazano brak spójnego narzędzia np. w obszarze promocji przedsiębiorczości czy brak współpracy podmiotów z obszaru turystyki. Dodatkowo diagnoza wskazuje, że położenie geograficzne nie jest jedynym elementem spajającym obszar, co stwarza tym samym możliwość realizacji kompleksowych projektów.	Zintegrowanie jest gwarancją dostosowania operacji do lokalnych uwarunkowań, a poprzez efekt synergii przyczynia się do tak pożądanego zrównoważonego rozwoju obszaru LGD w aspekcie środowiskowym, gospodarczym i społecznym. Biorąc pod uwagę fakt, że strategia tworzy ramy dla kompleksowych projektów, integrujących różne podmioty oraz zasoby, wprowadzone kryterium bezpośrednio łączy się z zaplanowanymi przedsięwzięciami. Zintegrowanie sektorów, partnerów, zasobów czy branż działalności gospodarczej zostało szczegółowo uzasadnione w rozdziale X LSR. Tworzeniu kompleksowych rozwiązań sprzyjać będzie przede wszystkim cel „Rozbudowa oferty turystyki aktywnej i rekreacji bazującej

		<p>na lokalnych potencjałach przyczyniających się do utrzymania lub utworzenia nowych miejsc pracy” oraz towarzyszące mu wskaźniki produktu i rezultatu dla przedsięwzięcia „Budowa lub modernizacja istniejącej bazy i infrastruktury sprzyjającej aktywnemu wypoczynkowi mieszkańców i turystów” oraz „Kreowanie nowych produktów turystycznych na bazie lokalnych potencjałów”. Zaznaczyć należy, że wprowadzenie kryterium zintegrowania przyczyni się do takiego kształtowania projektów przez poszczególnych wnioskodawców, by zidentyfikowane w analizie SWOT potrzeby/zagrożenia były zaspokajane/likwidowane w sposób kompleksowy i spójny. Takie podejście wzmacnia dodatkowo trwałość podejmowanych inicjatyw.</p>
<p>POZYTYWNY WPLYW NA SYTACJĘ GRUPY DEFAWORYZOWANEJ OKREŚLONEJ W LSR W KONTEKŚCIE DOSTĘPU DO RYNKU PRACY</p> <p>oraz</p> <p>TWORZENIE NOWYCH MIEJSC PRACY</p>	<p>Rynek pracy jest jednym z najsłabszych wymiarów funkcjonowania całego obszaru LGD (wskaźnik bezrobocia wyższy od średniej krajowej oraz wojewódzkiej), a wskaźniki przedsiębiorczości mieszkańców wypadają równie niekorzystnie. Jednocześnie diagnoza wskazuje na wysoką dynamikę przyrostu podmiotów gospodarczych na terenie LGD w porównaniu ze średnią kraju czy województwa. Co więcej sami mieszkańcy (co potwierdzają przeprowadzone badania), wskazują „tworzenie warunków dla powstawania nowych miejsc pracy i rozwoju przedsiębiorczości” jako jeden z najbardziej pilnych obszarów w działaniu LGD. Szczególne wsparcie dla grup defaworyzowanych w kontekście ich dostępu do rynku pracy wynika z niepokojących wskaźników: 52,4% osób młodych do 35 roku życia pozostających bez pracy; 24%</p>	<p>Kryteria ukierunkowane na rozwój i promowanie przedsiębiorczości w szczególności rozwój istniejących i wsparcie dla nowych działalności gospodarczych, podnoszenie kompetencji przydatnych na lokalnym rynku pracy a także promowanie oraz wsparcie dla tworzenia podmiotów ekonomii społecznej. Ponadto biorąc pod uwagę fakt, że budowana oraz modernizowana w ramach LSR, infrastruktura sprzyjająca aktywnemu wypoczynkowi mieszkańców i turystów, będzie musiała wiązać się z utworzeniem lub utrzymaniem miejsc pracy, występuje również bezpośredni związek kryterium z celem „Rozbudowa oferty turystyki aktywnej i rekreacji bazującej na lokalnych potencjałach przyczyniająca się do utrzymania lub utworzenia miejsc pracy”.</p> <p>Wobec powyższego kryteria bezpośrednio odnoszą się do następujących wskaźników produktu i rezultatu:</p> <p>R: liczba utworzonych miejsc pracy ogółem; liczba osób przeszkolonych w tym osób z grup defaworyzowanych objętych ww. wsparciem; liczba osób oceniających szkolenia jako adekwatne do oczekiwań zawodowych; liczba miejsc pracy powstałych w ramach spółdzielni socjalnych na terenie LGD; liczba utworzonych lub utrzymanych miejsc pracy w wyniku rozbudowy lub modernizacji istniejącej bazy i infrastruktury sprzyjającej aktywnemu wypoczynkowi mieszkańców i turystów.</p> <p>P: liczba operacji polegających na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa; liczba operacji polegających na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa; liczba szkoleń; liczba godzin szkoleniowych zrealizowanych w ramach wsparcia rozwoju kompetencji przydatnych na lokalnym rynku pracy;</p>

	wszystkich zarejestrowanych stanowią osoby długotrwale bezrobotne; 61% osób bezrobotnych stanowią kobiety. Konsultacje społeczne wskazały jednocześnie na trudności w zdobyciu doświadczenia zawodowego oraz kompetencji przydatnych na lokalnym rynku pracy.	liczba spółdzielni socjalnych powstałych w ramach wspierania podmiotów ekonomii społecznej; liczba nowych lub zmodernizowanych obiektów infrastruktury turystycznej lub rekreacyjnej.
INNOWACYJNOŚĆ	Badania prowadzone wśród lokalnej społeczności, znajdujące odzwierciedlenie w diagnozie, wskazują, że społeczność lokalna oczekuje zmian w wielu obszarach (przede wszystkim rynek pracy, oferta turystyczna, kulturalna, szkolenia zawodowe).	Zastosowanie kryterium innowacyjności odnosi się do wszystkich celów oraz wskaźników określonych w LSR, gdyż innowacja związana jest osiągnięciem stanu lepszego od poprzedniego. Pozytywne zmiany na obszarze LGD są przesłanką dla działań zarówno w obszarze przedsiębiorczości, jak i turystyki, rekreacji, kultury czy przestrzeni do życia. Z kolei szereg przedmiotowych zmian, składa się na proces zwany rozwojem, którego kreowanie jest główną aspiracją LGD.
WYSOKOŚĆ WKŁADU WŁASNEGO	Kryterium nie wynikające bezpośrednio z diagnozy, ale mające bezpośrednie przełożenie na ilość realizowanych w ramach LSR operacji, co z kolei wpływa na jakość zaplanowanych celów i wskaźników.	Większy udział beneficjenta w finansowaniu projektów, zwiększy jego odpowiedzialność i dbałość o jakość realizowanych działań, jak również pozwoli na większą gwarancję trwałości projektu.
WIELKOŚĆ MIEJSCOWOŚCI	By tworzona infrastruktura sprzyjała budowaniu kapitału społecznego, wzajemnych relacji, winna obejmować miejscowości, których wielkość pozwala na prowadzenie wspólnych działań, aktywizujących społeczność lokalną.	Kryterium powiązane jest z następującymi celami i towarzyszącymi im wskaźnikami: „Rozbudowa oferty turystyki aktywnej i rekreacji bazującej na lokalnych potencjałach przyczyniająca się do utrzymania lub utworzenia miejsc pracy”, „Zwiększenie dostępności do kultury mieszkańców LGD oraz budowanie marki kulturalnej obszaru” a także „Zagospodarowanie przestrzeni służące zachowaniu dziedzictwa i wzmacnianiu więzi społecznych”. Mieszkańcy małych miejscowości, zwłaszcza na obszarach wiejskich są często pozbawieni dostępu do podstawowych dóbr i usług, zaliczając się tym samym do grupy podmiotów wykluczonych społecznie. Z drugiej strony to właśnie mieszkańcy takich miejscowości, dzięki bezpośrednim kontaktom, większemu wzajemnemu zaufaniu posiadają potencjał, który wzmocniony stosownymi narzędziami (w tym infrastrukturą) sprzyjać będzie realnemu wpływowi na kształtowanie

		rozwoju miejscowości, w których mieszkają.
POZYTYWNY WPŁYW NA ŚRODOWISKO I ŁAGODOZENIE ZMIAN KLIMATU	<p>Wśród zdiagnozowanych problemów pojawia się niska średnia ocena rozwoju gmin z obszaru LGD w aspekcie ochrony środowiska. Do tego dochodzi małe zainteresowanie promowaniem zdrowej, proekologicznej żywności. Jednocześnie obszar LGD jako miejsce do życia jest przez samych mieszkańców oceniany bardzo wysoko, m.in. z uwagi na czyste powietrze czy walory przyrodnicze.</p>	<p>Kryterium zdecyduje o jakości realizowanych projektów, która będzie miała przełożenie na jakość celów oraz wskaźników. LGD chce wspierać działania, które przyczyniają się do kształtowania wysokiej jakości przestrzeni do życia. We wskaźnikach oddziaływania dla celu 3, wskazano m.in.: odsetek mieszkańców bardzo zadowolonych z życia na obszarze LGD. Środowisko jest dobrem wspólnym nas wszystkich, stąd poprzez doraźne działania, nie możemy z jego korzystania wykluczyć również przyszłych pokoleń. Wobec powyższego tak ważna jest realizacja projektów, które nie będą oddziaływać na niego negatywnie a także przyczynią się do łagodzenia zmian klimatu. Tym samym zakłada się, że wnioskodawcy w ramach swoich projektów zaplanują stosowne rozwiązania w powyższym zakresie.</p>
REALIZACJA POTRZEB LOKALNEJ SPOŁECZNOŚCI PRZY JEDNOCZESNYM WYKORZYSTANIU LOKALNYCH POTENCJAŁÓW	<p>Diagnoza obszaru LGD wskazuje na problemy infrastrukturalne związane z wytwarzaniem i sprzedażą lokalnych produktów. Badania jednoznacznie uwiarykowały przywiązanie mieszkańców do regionu i lokalnych tradycji. Napływ nowych mieszkańców wymusza konieczność rozwoju drobnych usług odpowiadających na ich potrzeby.</p>	<p>Bezpośrednio kryterium przyczynia się do realizacji celów w zakresie przedsiębiorczości (rozwój istniejących i wsparcie dla nowych działalności gospodarczych wykorzystujących lokalne zasoby i zaspokajających potrzeby lokalnych społeczności; podnoszenie kompetencji przydatnych na lokalnym rynku pracy; promowanie oraz wsparcie podmiotów ekonomii społecznej – udostępnienie lokalnym przetwórcom infrastruktury służącej przetwarzaniu produktów rolnych) oraz turystyki, kultury i rekreacji (rozwój infrastruktury bazującej na lokalnych potencjałach) a także związanych z przedsięwzięciem „Zagospodarowanie przestrzeni publicznych ważnych dla lokalnych społeczności, świadczących o tożsamości miejsca. Należy jednocześnie podkreślić, że kryterium w sposób mniej lub bardziej bezpośredni przyczynia się do realizacji wszystkich celów szczegółowych, gdyż cele te zostały zdefiniowane w oparciu o potrzeby i potencjały obszaru LGD. Tym samym kryterium bezpośrednio odnosi się do wskaźników produktu i rezultatu określonych w LSR.</p>